

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือและสารเคมีที่ใช้ในการทดลอง

ชุดทดลองเหลวของสารวัดค่าหัวเครื่อง Electrothermal melting point (Electrothermal 9100) ใช้หน่วยเป็นองศาเซลเซียส ($^{\circ}\text{C}$)

อินฟารेडสเปกตรัม (Infrared spectrum) บันทึกค่าหัวเครื่อง Perkin-Elmer FT-IR 783 โดยใช้ KBr นิหน่วยเป็น wave number (cm^{-1})

นิวเคลียร์แมกเนติกเรโซแนนซ์สเปกตรัม (Nuclear Magnetic Resonance spectrum) บันทึกค่าหัวเครื่อง FT-NMR 500 MHz Varian UNITY INOVA และ FT-NMR 300 MHz Brucker โดยใช้ Tetramethylsilane (TMS) เป็นสารอ้างอิง และใช้ตัวทำละลาย deuteriochloroform และ pentadeuteropyridine ในการเตรียมสารตัวอย่าง บอกตำแหน่งสัญญาณเรโซแนนซ์ (resonance signal) ด้วยสัญญาณของ chemical shift parameter, δ (ppm) และใช้สัญลักษณ์ *s* (singlet), *br* (broad), *d* (doublet), *t* (triplet), *dd* (doublet of doublet), *ddd* (doublet of doublet of doublet), *brd* (broad doublet), *brdd* (broad doublet of doublet), *tt* (triplet of triplet) และ *m* (multiplet)

วิธีดำเนินการ

การสักด้วย

นำกิ่งและต้นของอัคคีพาร (Clerodendrum serratum) ที่เก็บมาจากการตัด枝 ไว้ในร่องเรียน ความกว้าง 10 ซม. ยาว 20 ซม. ลึก 5 ซม. ให้แน่นหนัก 6.2 กิโลกรัม และสักด้วยตัวทำละลาย เมทานอล 4 ครั้ง ๆ ละ 23.5 ลิตร โดยแช่ไว้ท่ออุณหภูมิห้องครั้งละ 7 วัน จากนั้นนำไปกรอง และนำสารละลายที่ได้จากการกรองไปรับประทานเพื่อเอาตัวทำละลายออกภายใต้เครื่องระเหยสารแบบลดความดัน ได้ส่วนสักด้วยเมทานอลซึ่งมีลักษณะเป็นของเหลวสีน้ำตาล หนัก 379.43 กรัม

การศึกษาของค่าคงทนทางเคมี

- การศึกษาความสามารถในการละลายของส่วนสักด้วยเมทานอล โดยการนำส่วนสักด้วยเมทานอลมาเท่าเมล็ดถ้วนเขียวใส่ลงไปในหลอดทดลองขนาดเล็กและเติมตัวทำละลายลงไปประมาณ 1 มิลลิลิตร ผลการทดลองดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความสามารถในการละลายของส่วนสกัดขยายเมทานอลในตัวทำละลายชนิดต่างๆ

ตัวทำละลาย	สภาพการละลาย	ลักษณะทางกายภาพ
Petroleum ether	+	สารละลายใสสีเหลืองอ่อน
CHCl ₃	+	สารละลายใสสีเหลืองอ่อน
EtOAc	+	สารละลายใสสีเหลืองอ่อน
CH ₃ OH	++	สารละลายใสสีเหลืองอ่อนและมีตะกอนสีเหลือง
H ₂ O	++	สารละลายสีน้ำตาลอ่อน
10%HCl	++	สารละลายสีน้ำตาลอ่อน
10% NaOH	+++	สารละลายสีเหลืองเข้ม
10%NaHCO ₃	+++	สารละลายสีน้ำตาลอ่อน

หมายเหตุ   +   ละลายได้เล็กน้อย
                   ++   ละลายได้ดี
                   +++ ละลายได้ค่อนข้างมาก

จากผลการทดสอบความสามารถในการละลายพบว่า ส่วนสกัดขยายเมทานอลเป็นสารที่มีข้า และ มีความเป็นกรดอ่อน

2. การแยกสารให้บริสุทธิ์

นำส่วนสกัดขยายเมทานอล 104.51 กรัม มาแยกด้วยวิธีคอลัมน์โคมากาฟิแบบรวดเร็ว (quick column chromatography) โดยใช้ชิลิกาเจลเป็นตัวอยู่กับที่ และเริ่มชะลอคอลัมน์ด้วยเซกเซน เอทิลอะซิเททต่อเซกเซน เอทิลอะซิเทท เมทานอลต่อเอทิลอะซิเทท และเมทานอล ตามลำดับ (โดยเริ่มจากตัวทำละลายที่ไม่มีข้าไปจนถึงตัวทำละลายที่มีข้า) รองรับสารละลายแต่ละส่วนที่ออกจากคอลัมน์ด้วยปรินาตร ของสารละลาย 40 มิลลิลิตร ตรวจสอบสารแต่ละส่วนด้วยโคมากาฟิแผ่นบาง (Thin Layer Chromatography, TLC) สามารถรวมส่วนที่มีลักษณะโคมากาฟิแกรนท์เหมือนกันเข้าด้วยกัน ได้ทั้งหมด 17 ส่วน ดังแสดงใน ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงส่วนต่าง ๆ ที่แยกได้จากการนำส่วนสักดหบานมาทำคอลัมน์โกรมาโทกราฟีแบบรวดเร็ว

ส่วนที่	น้ำหนัก (กรัม)	ลักษณะทางกายภาพ
1	0.0235	ของแข็งใสไม่มีสี
2	0.0080	ของแข็งใสไม่มีสี
3	0.0036	ของแข็งสีเหลือง
4	0.5937	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเหลือง
5	0.0590	ของเหลวหนืดสีเหลือง
6	0.0699	ของแข็งสีเหลือง
7	1.1185	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเหลือง
8	0.3905	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเขียว
9	0.3342	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเขียว
10	0.4227	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเขียว
11	1.2458	ของเหลวหนืดสีเขียว
12	0.6467	ของเหลวหนืดสีเขียว
13	2.8728	ของเหลวหนืดสีเขียว
14	4.5604	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเขียว
15	24.8728	ของเหลวหนืดสีน้ำตาลแดง
16	41.4955	ของเหลวหนืดสีน้ำตาลแดง
17	9.2434	ของเหลวหนืดสีน้ำตาลแดง

ส่วนที่ 1 เป็นของแข็งใสไม่มีสี (23.5 มิลลิกรัม) จากผลการตรวจสอบด้วยโกรมาโทกราฟีแผ่นบาง (TLC) โดยใช้ตัวเคลื่อนที่เป็นเซกูเรนจ์เท็นจุดของสาร โดยการส่องภายใต้แสงอัลตราไวโอเลตจะเห็นเป็นจุดสีน้ำเงินมีค่าคงที่ของการเคลื่อนที่ (R_f) = 0.77 และเมื่อสเปรย์ด้วย 0.5% วนิลีนในกรดซัลฟูริก-เอทานอล (4:1) จะเห็นจุดของสารมีสีน้ำเงินมีค่า R_f = 0.75 ซึ่งช้อนทับกันจุดที่มองเห็นภายใต้แสงอัลตราไวโอเลตหลังจากที่ทำให้ร้อนบนเตาไฟฟ้าที่ 100° C ประมาณ 5 นาที เนื่องจากสารมีปริมาณน้อยไม่เห็นการแยกของสารจึงไม่สนใจที่จะทำการศึกษาต่อ

ส่วนที่ 2 เป็นของแข็งใสไม่มีสี (8.0 มิลลิกรัม) จากผลการตรวจสอบด้วยโกรมาโทกราฟีแผ่นบาง โดยใช้ตัวเคลื่อนที่เป็นเซกูเรนจ์เมื่อส่องภายใต้แสงอัลตราไวโอเลต จะเห็นลักษณะของสารยังเป็นเดบบิล

และเมื่อสเปรย์ด้วยวนานิลินจะเห็นจุดสีม่วง 1 จุด มีค่า $R_f = 0.48$ ที่ซ้อนทับกันหลังจากที่ทำให้ร้อนบนเตาไฟฟ้า เมื่อจากสารมีปริมาณน้อยและไม่เห็นการแยกของสารจึงไม่สนใจที่จะทำการศึกษาต่อ

ส่วนที่ 3 เป็นของแข็งสีเหลือง (3.6 มิลลิกรัม) จากผลการตรวจสอบด้วย โคมไฟตัวเคลื่อนที่เป็นเอกชน เมื่อส่องภายใต้แสงอัลตราไวโอเลตจะเห็นลักษณะของสารขึ้นเป็นแถบขาว เมื่อจากสารมีปริมาณน้อยและไม่เห็นการแยกของสารจึงไม่สนใจที่จะทำการศึกษาต่อ

ส่วนที่ 4 เป็นของแข็งสมอยู่กับของเหลวสีเหลือง (593.7 มิลลิกรัม) จากผลการตรวจสอบด้วย โคมไฟตัวเคลื่อนที่เป็นเอกชนเมื่อส่องภายใต้แสงอัลตราไวโอเลต จะเห็นจุดของสารที่ขึ้นเป็นรูปสี่เหลี่ยม 2 จุดที่แยกจากกัน มีค่า $R_f = 0.22$ และ 0.06 ตามลำดับ และเมื่อสเปรย์ด้วยวนานิลินจะเห็นจุดสีม่วงที่ขึ้นเป็นรูปสี่เหลี่ยม 2 จุด จุดแรกมีค่า $R_f = 0.20$ และจุดที่สองจะเกิดขึ้นที่เดียวกันกับจุดที่เห็นภายใต้แสงอัลตราไวโอเลต ที่ค่า $R_f = 0.06$ หลังจากที่ทำให้ร้อนบนเตาไฟฟ้า นำส่วนที่ 4 ไปแยกด้วยวิธีคอกลั่นน์โคมไฟตัวเคลื่อนที่ชิลิกาเจลเป็นตัวอยู่กับที่ และจะคอกลั่นน์ด้วยเอกชน เอทิลอะซิเททต่อเอกชน และเอทิลอะซิเทท ตามลำดับ รองรับสารละลายแต่ละส่วนที่ออกจากคอกลั่นน์ด้วยปริมาตรของสารละลาย 20 มิลลิลิตร ตรวจสอบแต่ละส่วนด้วยโคมไฟตัวเคลื่อนที่ รวมส่วนที่มีลักษณะโคมไฟแกรนที่เหมือนกันเข้าด้วยกัน ได้ทั้งหมด 8 ส่วนย่อย ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงส่วนย่อยต่าง ๆ ที่แยกได้จากการนำส่วนที่ 4 มาคอกลั่นน์โคมไฟตัวเคลื่อนที่

ส่วนย่อย	น้ำหนัก (มิลลิกรัม)	ลักษณะทางกายภาพ
A1	0.9	ของเหลวหนืดใสไม่มีสี
A2	0.1	ของเหลวหนืดสีเหลือง
A3	371.2	ของเหลวสีเหลือง
A4	34.0	ของเหลวสีเหลือง
A5	67.2	ของแข็งสีเหลืองป่นน้ำตาล
A6	56.1	ของแข็งสีเหลืองป่นน้ำตาล
A7	13.8	ของแข็งสีเหลืองป่นน้ำตาล
A8	14.6	ของแข็งป่นกับของเหลวสีเหลือง

นำส่วนย่อย A3 ซึ่งเป็นของเหลวสีเหลือง (371.2 มิลลิกรัม) ไปแยกด้วยวิธีคอกลั่นน์โคมไฟตัวเคลื่อนที่ชิลิกาเจลเป็นตัวอยู่กับที่ และจะคอกลั่นน์ด้วยเอกชน เอทิลอะซิเททต่อเอกชน และเอทิลอะซิเทท ตามลำดับ รองรับสารละลายแต่ละส่วนที่ออกจากคอกลั่นน์ด้วยปริมาตร 10 มิลลิลิตร ตรวจสอบแต่ละส่วน

ด้วยโคมไฟแอลอฟฟ์ รวมส่วนที่มีลักษณะโคมไฟแอลอฟฟ์ที่เหมือนกันเข้าด้วยกันได้ทั้งหมด 6 ส่วน ดังแสดงใน ตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงส่วนต่าง ๆ ที่แยกได้จากการนำส่วนย่อย A3 มาทำคอลัมน์โคมไฟ

ส่วนที่	น้ำหนัก (มิลลิกรัม)	ลักษณะทางกายภาพ
B1	193.1	ของเหลวสีเหลือง
B2	147.1	ของเหลวสีเหลือง
B3	1.0	ของเหลวหนืดสีเหลือง
B4	0.9	ของแข็งป่นกับของเหลวสีเหลือง
B5	0.2	ของเหลวหนืดสีเหลือง
B6	1.0	ของเหลวหนืดสีเหลือง

นำส่วน B1 และ B2 รวมกัน ซึ่งเป็นของเหลวสีเหลือง (304.2 มิลลิกรัม) มาแยกด้วยวิธีคอลัมน์โคมไฟ และทำการตกลักช้ำด้วยไคลอโรฟอร์มมีเทนต่อเมทานอล ได้ของแข็งสีขาว หนัก 2.0 มิลลิกรัม มากข้อมูลทางนิวเคลียร์แมกเนติกเรโซแนนซ์สเปกตรัม 500 MHz ตรงกับสารประกอบ CS-S3

สารประกอบ CS-S3

เป็นของแข็งสีขาว แสดงค่าสเปกตริฟิคโรเทชัน ($[\alpha]_D^{20} +34.00^\circ$ ในคลอร์ฟอร์ม เข้มข้น 1.00×10^{-2} g/cm³ มีค่า $R_f = 0.42$ (3% เอทิลอะซิเททในเอกเซน จำนวน 4 ครั้ง) มีจุดหลอมเหลว $199.0\text{--}202.0^\circ\text{C}$ โดยมีข้อมูลทางสเปกโทรสโคปดังต่อไปนี้

IR (KBr) ν (cm ⁻¹) (รูปที่ 18)	2937, 2863 (C-H stretching), 1709 (C=O stretching)
¹ H NMR (CDCl_3) (δ ppm) (500 MHz) (รูปที่ 19)	5.29 (<i>d</i> , $J = 6.5$ Hz, 1H), 2.72 (<i>ddd</i> , $J = 15.5, 13.5$ และ 6.5 Hz, 1H), 2.40 (<i>ddd</i> , $J = 15.5, 5.5$ และ 3.5 Hz, 1H), 2.09 (<i>ddd</i> , $J = 13.5, 6.5$ และ 3.5 Hz, 1H), 2.07 (<i>m</i> , 1H), 1.86 (<i>m</i> , 1H), 1.78 (<i>m</i> , 1H), 1.70 (<i>m</i> , 2H), 1.60 (<i>m</i> , 2H), 1.46 (<i>m</i> , 1H), 1.44 (<i>m</i> , 1H), 1.38 (<i>m</i> , 1H), 1.35 (<i>m</i> , 1H), 1.34 (<i>m</i> , 1H), 1.30 (<i>m</i> , 1H), 1.26 (<i>m</i> , 1H), 1.24 (<i>m</i> , 1H), 1.23 (<i>m</i> , 2H), 1.21 (<i>s</i> , 3H), 1.07 (<i>s</i> , 6H), 0.98 (<i>m</i> , 1H), 0.89 (<i>d</i> , $J = 6.5$ Hz, 3H), 0.83 (<i>d</i> , $J = 6.0$ Hz, 3H), 0.81

		(s, 3H), 0.79 (s, 3H), 0.77 (s, 3H)
¹³ C NMR (CDCl ₃) (δ ppm) (125 MHz) (รูปที่ 20)		217.30, 147.41, 115.61, 59.59, 53.26, 51.99, 47.64, 42.80, 41.04, 39.30, 38.18, 36.75, 36.64, 36.07, 35.86, 34.89, 30.77, 29.62, 28.18, 26.27, 25.53, 22.99, 22.57, 22.10, 22.04, 21.64, 20.15, 16.95, 15.29, 13.98
DEPT 135 ⁰ (รูปที่ 21)	CH ₃ : CH ₂ : CH :	25.53, 22.99, 22.10, 22.04, 21.64, 16.95, 15.29, 13.98 36.64, 36.07, 35.86, 34.89, 29.62, 28.18, 26.27, 22.57, 20.15 115.61, 59.59, 53.26, 51.99, 41.04, 30.77

ส่วนที่ 5 และ 6 เป็นของเหลวหนืดสีเหลือง (59.0 และ 69.9 มิลลิกรัม) จากผลการตรวจสอบด้วย โปรแกรมโทกราฟีแผ่นบาง โดยใช้ตัวเคลื่อนที่เป็น 4% เอทิลอะซิเททในเซกเซน จำนวน 6 ครั้ง เมื่อส่องภาบไฟ แสงอัลตราไวโอเลต จะเห็นจุดของสาร 2 จุด มีค่า $R_f = 0.31$ และ 0.25 ตามลำดับ และเมื่อสเปรย์ด้วยวนิลิน จะเห็นจุดสีม่วงของสาร 3 จุด มีค่า $R_f = 0.42$ 0.37 และ 0.27 ตามลำดับ และเห็นเป็นแถบขิดของสารหลังจาก ที่ทำให้ร้อนบนเตาไฟฟ้า เนื่องจากสารมีปริมาณน้อยและเห็นจุดของสารไม่ชัดเจน และมีหลายจุดจึงไม่สัน ให้ทำการศึกษาต่อ

ส่วนที่ 7 เป็นของแข็งผอมอยู่กับของเหลวสีเหลือง (1.1185 กรัม) จากผลการตรวจสอบด้วย โปรแกรมโทกราฟีแผ่นบาง โดยใช้ตัวเคลื่อนที่เป็น 10% เอทิลอะซิเททในเซกเซน จำนวน 7 ครั้ง เมื่อส่องภาบไฟ แสงอัลตราไวโอเลตไม่เห็นจุดของสาร แต่เมื่อสเปรย์ด้วยวนิลินจะเห็นจุดสีม่วงของสาร 4 จุด มีค่า $R_f = 0.69$ 0.48 0.38 และ 0.33 ตามลำดับ หลังจากที่ทำให้ร้อนบนเตาไฟฟ้า นำส่วนที่ 7 ไปแยกด้วยวิธี kolamn โปรแกรมโทกราฟี 2 ครั้ง และทำการตกลักช้ำด้วยไดคลอโรเมเทนต่อมทานอล ได้ผลึกใส่ไม่มีสี หนัก 34.3 มิลลิกรัม จากข้อมูลทางนิวเคลียร์แมกเนติกเรโซแนนซ์สเปกตรัม 500 MHz ตรงกับสารประกอบ CS-S1 (spinasterol) โดยการเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการสาร (Kojima, H.; et al., 1990)

สารประกอบ CS-S1

เป็นผลึกใส่ไม่มีสี แสดงค่าสเมปซิฟิกโรเทชัน ($[\alpha]_D^{30} +10.91^\circ$ ในคลอร์โพรอร์น เข้มข้น 1.10×10^{-2} g/cm³ มีค่า $R_f = 0.34$ (30% เอทิลอะซิเททในเซกเซน) มีจุดหลอมเหลว 156.5-159.5° ซ โดยมีข้อมูลทาง สเปกโทรสโคปีดังต่อไปนี้

IR (KBr) ν (cm ⁻¹) (รูปที่ 2)	3454 (O-H stretching), 2945, 2871 (C-H stretching)
--	--

¹ H NMR (CDCl ₃) (δ ppm)	5.16 (dd, J = 15.0 และ 8.5 Hz, 1H), 5.16 (d, J = 6.5 Hz,
---	--

(500 MHz)		1H), 5.03 (dd, J = 15.0 และ 8.5 Hz, 1H), 3.61 (tt, J = 11.0 และ 4.5 Hz, 1H), 2.03 (m, 1H), 1.80 (m, 1H), 1.79
(จำเพ็ท 3)		(m, 2H), 1.74 (m, 2H), 1.70 (m, 1H), 1.64 (m, 1H), 1.59 (m, 1H), 1.53 (m, 1H), 1.52 (m, 1H), 1.44 (m, 1H), 1.37 (m, 1H), 1.36 (m, 1H), 1.34 (m, 2H), 1.30 (m, 1H), 1.25 (m, 2H), 1.24 (m, 1H), 1.22 (m, 1H), 1.06 (m, 1H), 1.03 (d, J = 6.5 Hz, 3H), 0.85 (d, J = 6.5 Hz, 3H), 0.80 (d, J = 6.0 Hz, 3H), 0.81 (t, J = 7.3 Hz, 3H), 0.80 (s, 3H), 0.55 (s, 3H)
¹³ C NMR (CDCl ₃) (δ ppm)		139.55, 138.17, 129.39, 117.44, 71.05, 55.84, 55.10, 51.23, 49.40, 43.26, 40.84, 40.22, 39.42, 37.96, 37.11,
(125 MHz)		34.19, 31.86, 31.45, 29.61, 28.51, 25.39, 23.00, 21.52, 21.36, 21.10, 18.97, 13.04, 12.25, 12.03
(จำเพ็ท 4)		
DEPT 135 ⁰	CH ₃	: 21.36, 21.10, 18.97, 13.04, 12.25, 12.03
(จำเพ็ท 5)	CH ₂	: 39.42, 37.96, 37.11, 31.45, 29.61, 28.51, 25.39, 23.00, 21.52
	CH	: 138.17, 129.39, 117.44, 71.05, 55.84, 55.10, 51.23, 49.40, 40.84, 40.22, 31.86

ส่วนที่ 8 และ 9 เป็นของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเขียว (390.5 และ 334.2 มิลลิกรัม) จากผลการตรวจสอบด้วยโคมาราไฟฟ้าแผ่นบาง โดยใช้ตัวเคลื่อนที่เป็น 4% อะซิโทนในเชกเซน เมื่อส่องภายใต้แสงอัลตราไวโอเลตจะเห็นจุดของสารที่ขึ้นเป็นสีน้ำเงิน แสดงถึงมีสีน้ำเงินเมื่อสเปรย์ด้วยวานิลิน มีค่า $R_f = 0.25$ และยังมีจุดของสารที่เห็นเป็นสีน้ำเงินเมื่อสเปรย์ด้วยวานิลินเพียงอย่างเดียวมีค่า $R_f = 0.39$ และนอกจากนี้ยังมีแอลกอฮอล์ของสารหลังจากที่ทำให้ร้อนบนเตาไฟฟ้า นำส่วนที่ 8 และ 9 มารวมกัน (724.7 มิลลิกรัม) และตอกผลึกด้วยคลอรอฟอร์มต่อเมทานอล ได้ผลลัพธ์เป็นไส้ไม่มีสี หนัก 33.0 มิลลิกรัม มีค่า $R_f = 0.35$ (20% เอทิลอะซิเทนในเชกเซน 3 ครั้ง) ซึ่งเป็นสารตัวเดียวกันกับที่ได้จากส่วนที่ 7 คือ CS-S1 และส่วนที่เป็น mother liquor (691.7 มิลลิกรัม) นำไปแยกด้วยวิธีคลอลัมบ์โคมาราไฟฟ้าโดยใช้ชีลิกาเจลเป็นตัวยู่กับที่ และชะตัว 20% เอทิลอะซิเทนในเชกเซน และเพิ่มขั้วจนถึง 100% เอทิลอะซิเทน และ 25% เมทานอลในเอทิลอะซิเทนตามลำดับ รองรับสารละลายแต่ละส่วนที่ออกจากการคลอลัมบ์ด้วยปริมาตรของสารละลาย 10 มิลลิลิตร ตรวจสอบสารแต่ละส่วนด้วยโคมาราไฟฟ้าแผ่นบางสามารถรวมส่วนที่มีลักษณะของโคมาราไฟเเกรมที่เหมือนกันเข้าด้วยกัน ได้ทั้งหมด 16 ส่วนอยู่ ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงส่วนบุญต่าง ๆ ที่แยกได้จากการนำ mother liquor ของ ส่วนที่ 8 และ 9 มาทำกอัลกัน์ โกรนาโทกราฟี

ส่วนบุญ	น้ำหนัก (มิลลิกรัม)	ลักษณะทางกายภาพ
C1	0.3	ของเหลวหนืดสีขาว
C2	18.8	ของเหลวหนืดสีเหลืองอ่อน
C3	28.6	ของเหลวหนืดสีน้ำตาลอ่อน
C4	22.0	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเขียวปนเหลือง
C5	40.7	ของแข็งสีเขียวอ่อน
C6	22.1	ของแข็งสีเขียวอ่อน
C7	36.7	ของแข็งสีเขียวอ่อน
C8	11.5	ของแข็งสีเขียวเข้ม
C9	13.5	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเขียวปนเหลือง
C10	21.4	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเขียวปนเหลือง
C11	4.9	ของเหลวหนืดสีเขียว
C12	14.6	ของเหลวหนืดสีเขียว
C13	12.9	ของเหลวหนืดสีเขียว
C14	32.1	ของเหลวหนืดสีเขียว
C15	48.0	ของเหลวหนืดสีเขียวเข้ม
C16	58.6	ของเหลวหนืดสีเขียวเข้ม

เนื่องจากสารที่ได้ใน ตารางที่ 6 มีปริมาณน้อย แต่จากลักษณะ โกรนาโทแกรนพบว่ามีจุดสารหลาຍ จุดสาร จึงไม่ได้ทำการศึกษาต่อ

ส่วนที่ 10 เป็นของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเขียว (422.7 มิลลิกรัม) จากผลการตรวจสอบด้วย โกรนาโทกราฟีแผ่นบาง โดยใช้ตัวเกลี่อนที่เป็น 10% เอทิลอะซิเททในเซกเซน จำนวน 7 ครั้ง เมื่อส่องภายใต้ แสงอัลตราไวโอเลต พบรุขของสารมีค่า $R_f = 0.15$ และ 0.07 และจากสารสองจุดดังกล่าวเมื่อสเปรย์ด้วยวนิ ลินก์จะเห็นเป็นสีม่วงด้วย และมีจุดของสารที่มีค่า $R_f = 0.33$ ที่เกิดเป็นสีม่วงกับวนิลินเพียงอย่างเดียวหลัง จากที่ทำให้ร้อนบนเตาไฟฟ้า เนื่องจากสารมีปริมาณน้อย และไม่เห็นการแยกของสารจึงไม่สนใจทำการ ศึกษาต่อ

ส่วนที่ 11-13 เป็นของหนีดสีเขียว จากผลการตรวจสอบด้วยโปรแกรมโทกราฟีแผ่นบาง โดยใช้ตัวเกลื่อนที่เป็น 10% เมทานอลในไดคอลอโรฟอร์ม เมื่อส่องภายใต้แสงอัลตราไวโอเลตจะไม่เห็นการแยกของสารนั้นคือ จะปรากฏเป็นແบนຢັດທີ່ ทັງນີ້ເນື່ອງຈາກສານໃນສ່ວນນີ້ມີສະພາບຂົງສູງ ຈຶ່ງໄຟສັນໃຈທໍາການສຶກຫາຕ່ອງ

ส่วนที่ 14 มີລັກຍະພະເປັນຂອງແບ່ງຜສນອູ້ກັນຂອງເຫລວສີເງິວ (4.56 ກຣັມ) ນໍາໄປແບກດ້ວຍວິທີຄອລິມ໌ນໍ ໂກຮາມໂທກຣາຟໂດຍໃຊ້ຊີລິກາເຈລເປັນຕ້ວອູ້ກັນທີ່ ແລະ ຊະຄອລິມ໌ນໍດ້ວຍຄລອໂຣຟອຣົມ ອະຈີໄທນ໌ດ້ວຍຄລອໂຣຟອຣົມ ອະຈີໄທນ໌ ເມທານອລຕ່ອງອະຈີໄທນ໌ ແລະ ເມທານອລ ຕາມລຳດັບ ຮອງຮັບສານລະລາຍເຕ່ະສ່ວນດ້ວຍໂກຮາມໂທກຣາຟແພ່ນບາງສາມາດຮຽນ ດ້ວຍປົມາດຮອງສານລະລາຍ 30 ມີລິລິຕີຣ ຕຽບສອບສານແຕ່ລະສ່ວນດ້ວຍໂກຮາມໂທກຣາຟແພ່ນບາງສາມາດຮຽນ ສ່ວນທີ່ມີລັກຍະພະຂອງໂກຮາມໂທແກຣນທີ່ເໜືອນກັນເຂົ້າດ້ວຍກັນ ໄດ້ທັງໝົດ 15 ສ່ວນບ່ອຍ ດັ່ງແສດງໃນ ຕາຮາງທີ່ 7

ຕາຮາງທີ່ 7 ແສດງສ່ວນບ່ອຍຕ່າງໆ ທີ່ແບກໄດ້ຈາກການນຳ ສ່ວນທີ່ 14 ນາທຳຄອລິມ໌ນໍໂກຮາມໂທກຣາຟ

ສ່ວນບ່ອຍ	ນໍາໜັກ (ມີລິລິກຣັມ)	ລັກຍະທາງກາຍກາພ
D1	0.4	ຂອງແບ່ງສີຂາວ
D2	0.3	ຂອງເຫລວຫຼືກສີນໍາຕາລແດງ
D3	0.7	ຂອງເຫລວຫຼືກສີເຫດືອງ
D4	0.4	ຂອງແບ່ງສີຂາວ
D5	4.6	ຂອງແບ່ງສີຂາວ
D6	0.3	ຂອງແບ່ງສີຂາວ
D7	4.1	ຂອງແບ່ງສີເຫດືອງອ່ອນ
D8	18.6	ຂອງແບ່ງຜສນອູ້ກັນຂອງເຫລວສີຂາວ
D9	2.6	ຂອງແບ່ງສີຂາວ
D10	11.9	ຂອງແບ່ງສີຂາວ
D11	19.2	ຂອງແບ່ງສີຂາວ
D12	7.5	ຂອງແບ່ງສີຂາວປ່ານເຫດືອງ
D13	1.0	ຂອງແບ່ງສີຂາວ
D14	2.7	ຂອງແບ່ງສີຂາວ
D15	13.0	ຂອງແບ່ງຜສນອູ້ກັນຂອງເຫລວສີນໍາຕາລ

ນໍາສ່ວນບ່ອຍ D5 ຜົ່ງເປັນຂອງແບ່ງສີຂາວ (4.6 ມີລິລິກຣັມ)ໄປຕົກພລິກດ້ວຍຄລອໂຣຟອຣົມດ້ວຍເມທານອລ ໄດ້ຂອງແບ່ງສີຂາວ ໜັກ 1.6 ມີລິລິກຣັມ ເປັນສານຕ້າວເຕີຍກັນກັບທີ່ໄດ້ຈາກສ່ວນທີ່ 7 ຄື່ອ CS-S1

นำส่วนย่อย D8 ซึ่งเป็นของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีขาว (18.6 มิลลิกรัม) ไปตกผลึกด้วยกลอโรฟอร์มต่ออะซิโทน ได้ของแข็งเป็นเกล็ดเล็ก ๆ สีขาว หนัก 12.5 มิลลิกรัม มีค่า $R_f = 0.12$ (40% อะซิโทนในกลอโรฟอร์ม จำนวน 4 ครั้ง) จากข้อมูลทางนิวเคลียร์แมกเนติกเรโซแนนซ์スペกตรัม ตรงกับสารประกอบ CS-S4

สารประกอบ CS-S4

เป็นของแข็งสีขาว แสดงค่าสเปชิฟิคโรเทชัน ($[\alpha]_D^{29}$ -90.00⁰ ในกลอโรฟอร์ม เข้มข้น 1.00x10⁻² g/cm³ มีค่า $R_f = 0.12$ (40% อะซิโทนในกลอโรฟอร์ม จำนวน 4 ครั้ง) มีจุดหลอม-เหลว 262.4-262.7⁰ ซึ่งโดยนิยมลทางสเปกโถรสโกปีดังต่อไปนี้

IR (KBr) ν (cm ⁻¹)	3410 (O-H stretching), 2945, 2871 (C-H stretching)
(รูปที่ 10)	
¹ H NMR (pyridine-d ₅ +CDCl ₃) (δ ppm) (500 MHz)	5.12 (dd, J = 15.5 และ 9.0 Hz, 1H), 5.17 (brd, J = 2.5 Hz, 1H), 5.07 (dd, J = 15.5 และ 9.0 Hz, 1H), 4.93 (d, J = 8.0 Hz, 1H), 4.48 (brd, J = 12.0 Hz, 1H), 4.31 (brdd, J = 12.0 และ 5.5 Hz, 1H), 4.18 (t, J = 8.5 Hz, 1H), 4.13 (t, J = 8.5 Hz, 1H), 3.90 (m, 1H), 3.87 (m, 1H), 3.84 (m, 1H), 2.06 (m, 1H), 2.00 (m, 1H), 1.97 (m, 2H), 1.94 (m, 1H), 1.82 (m, 1H), 1.79 (m, 1H), 1.70 (m, 1H), 1.69 (m, 1H), 1.60 (m, 1H), 1.57 (m, 1H), 1.56 (m, 2H), 1.55 (m, 2H), 1.43 (m, 1H), 1.32 (m, 1H), 1.30 (m, 2H), 1.28 (m, 1H), 1.22 (m, 1H), 1.08 (d, J = 6.5 Hz, 3H), 0.94 (m, 1H), 0.91 (d, J = 6.5 Hz, 3H), 0.88 (t, J = 7.5 Hz, 3H), 0.88 (d, J = 7.0 Hz, 3H), 0.72 (s, 3H), 0.58 (s, 3H)
(รูปที่ 11)	
¹³ C NMR (pyridine-d ₅ +CDCl ₃) (δ ppm) (125 MHz)	137.29, 136.42, 127.42, 115.62, 99.91, 76.05, 75.90, 75.03, 72.80, 69.43, 60.61, 53.84, 53.10, 49.27, 47.37, 41.26, 38.94, 37.97, 37.44, 35.13, 32.40, 32.33, 29.96, 27.77, 27.69, 26.68, 23.50, 21.12, 19.52, 19.46, 19.17, 17.05, 10.91, 10.36, 10.09
(รูปที่ 12)	
DEPT 135 ⁰	CH ₃ : 19.46, 19.17, 17.05, 10.91, 10.36, 10.09
(รูปที่ 13)	CH ₂ : 60.61, 37.44, 35.13, 32.40, 27.77, 27.69, 26.68, 23.50, 21.12, 19.52
	CH : 136.42, 127.42, 115.62, 99.91, 76.05, 75.90, 75.05,

ฝ่ายหอสมุด
คุณหญิงหลง อรรถกิจวิสุนทร

72.80, 69.43, 53.84, 53.01, 49.27, 47.37, 38.94, 37.97,
29.96

ส่วนย่อ D1-D4 และส่วนย่อ D6 D7 และ D9 สารมีปริมาณน้อยซึ่งไม่สนใจทำการศึกษาต่อ

ส่วนย่อ D10 และ D12-D15 สารมีปริมาณน้อยและมีสารเป็นองค์ประกอบจำนวนมาก จึงไม่สนใจทำการศึกษาต่อ

ส่วนย่อ D11 เป็นของแข็งสีขาว (19.2 มิลลิกรัม) จากลักษณะโครงมาโทแกรนบัน โครงมาโทกราฟี แผ่นบางมีสารสองจุดที่ติดกัน ไม่มีระบบใดที่จะแยกได้ทั้งนอร์มอนเฟสและเรวิสเฟส จึงไม่สนใจทำการศึกษาต่อ

ส่วนที่ 15 ซึ่งมีลักษณะเป็นของเหลวหนืดสีน้ำตาลแดง (24.87 กรัม) นำไปแยกคัวบริชคอลัมน์ โครงมาโทกราฟีโดยใช้ชิลิกาเจลเป็นตัวอยู่กับที่ ชะคอลัมน์ด้วยເອທິລະຊີເຖິກ ແລະเพิ่มความມື້ນໜັກຕົວເມທານອດຈານถึง 100% เมทานอล ตามลำดับ รองรับสารละลายแต่ละส่วนที่ออกจากคอลัมน์ด้วยปริมาตรของสารละลาย 30 มิลลิลิตร ตรวจสอบสารแต่ละส่วนด้วยโครงมาโทกราฟีแผ่นบางสามารถส่วนที่มีลักษณะของโครงมาโทแกรนที่เหมือนกันเข้าด้วยกัน ได้ทั้งหมด 15 ส่วนย่อย ดังแสดงใน ตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงส่วนย่อยต่าง ๆ ที่แยกได้จากการนำ ส่วนที่ 15 มาทำคอลัมน์โครงมาโทกราฟี

ส่วนย่อ	น้ำหนัก (มิลลิกรัม)	ลักษณะทางกายภาพ
E1	3.0	ของเหลวหนืดสีเหลือง
E2	71.5	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเขียว
E3	62.4	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเขียว
E4	27.3	ของเหลวหนืดสีเขียวมันน้ำตาล
E5	104.0	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเขียวมันน้ำตาล
E6	77.3	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเขียวมันน้ำตาล
E7	287.3	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีน้ำตาล
E8	2050.3	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีน้ำตาลปนเหลือง
E9	1359.7	ของเหลวหนืดสีน้ำตาลปนเหลือง
E10	4554.2	ของเหลวหนืดสีน้ำตาล
E11	4978.8	ของเหลวหนืดสีน้ำตาล

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ส่วนย่อย	น้ำหนัก (มิลลิกรัม)	ลักษณะทางกายภาพ
E12	1504.6	ของเหลวหนืดสีน้ำตาล
E13	1832.4	ของเหลวหนืดสีน้ำตาล
E14	2681.0	ของเหลวหนืดสีน้ำตาล
E15	545.6	ของเหลวหนืดสีน้ำตาล

นำส่วนย่อย E3 ซึ่งมีของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเขียว (62.4 มิลลิกรัม) มาแยกเอาของแข็งออก ได้ของแข็งเป็นเกล็ดเล็ก ๆ สีขาว หนัก 20.1 มิลลิกรัม ซึ่งเมื่อตรวจสอบบน โคมไฟไห德拉ฟแผ่นบาง และเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพ พบร่วมเป็นสารตัวเดียวกันกับที่ได้จากการทดลองดังของ ส่วนที่ 8 และ 9 นั้นคือ CS-S1

นำส่วนย่อย E7 ซึ่งเป็นของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีน้ำตาล (287.3 มิลลิกรัม) มาแยกเอาของแข็งออกจากของเหลว จะได้ของแข็งเป็นเกล็ดเล็ก ๆ สีขาวเป็นมันวาว หนัก 30.0 มิลลิกรัม ซึ่งเมื่อตรวจสอบบน โคมไฟไห德拉ฟแผ่นบาง และเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพ พบร่วมเป็นสารตัวเดียวกันกับที่ได้จาก ส่วนที่ 14 นั้นคือ CS-S4 และนำส่วนของสารละลายไปรวมกับส่วนย่อย E8 E9 และ E10 (น้ำหนักร่วม = 7.1214 กรัม) และนำไปแยกด้วยวิธี kolamn โคมไฟไห德拉ฟโดยใช้ชิลิกาเจลเป็นตัวอยู่กับที่ และจะ kolamn ด้วย ไคลอลิโรมีเทน และเพิ่มความมีขั้วค้าวนเท่านอกจนถึง 100% เมทานอล ตามลำดับ รองรับสารละลายแต่ ละส่วนที่ออกจาก kolamn ด้วยปริมาตรของสารละลาย 20 มิลลิลิตร ตรวจสอบสารแต่ละส่วนด้วยโคมไฟไห德拉ฟแผ่นบางสามารถรวมส่วนที่มีลักษณะของ โคมไฟแกรมที่เหมือนกันเข้าด้วยกัน ได้ทั้งหมด 14 ส่วน ดังแสดงใน ตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงส่วนต่าง ๆ ที่แยกได้จากการนำสารละลายของส่วนย่อย E7 รวมกับส่วนย่อยของ E8 E9 และ E10 มาทำคอลัมน์โปรแกรมมาโทกราฟ

ส่วนที่	น้ำหนัก (มิลลิกรัม)	ลักษณะทางกายภาพ
G1	2.8	ของเหลวหนืดสีเหลืองอ่อน
G2	1.8	ของเหลวหนืดสีเหลืองอ่อน
G3	0.7	ของแข็งสีขาว
G4	10.0	ของแข็งสีเขียว
G5	56.8	ของเหลวหนืดสีเหลืองอมน้ำตาล
G6	137.7	ของเหลวหนืดสีเหลือง
G7	334.1	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเหลืองอมน้ำตาล
G8	485.6	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเหลืองอมน้ำตาล
G9	440.3	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเหลืองอมน้ำตาล
G10	535.0	ของแข็งผสมอยู่กับของเหลวสีเหลืองอมน้ำตาล
G11	514.5	ของเหลวหนืดสีน้ำตาล
G12	1517.2	ของเหลวหนืดสีน้ำตาล
G13	931.3	ของเหลวหนืดสีเหลืองอมน้ำตาล
G14	930.9	ของเหลวหนืดสีเหลืองอมน้ำตาล

ส่วนย่อยที่เหลือที่ได้จากการนำส่วนที่ 15 ไปทำคอลัมน์โปรแกรมมาโทกราฟ ไม่สนใจทำการศึกษาต่อเนื่องจากลักษณะ โปรแกรมมาโทแกรม ไม่เห็นการแยกของสาร มีลักษณะเป็นทางยาวทึบ ในระบบnorrmalเฟส และรีเวสเฟส

ส่วนที่ 16 เป็นของเหลวหนืดสีน้ำตาลแดง (41.49 กรัม) นำไปตกลึกคั่วยเมทานอลต่อเอทิลอะซิ-เทน ได้ผลึกใส่ไม่มีสี หนัก 1.8170 กรัม จากข้อมูลทางนิวเคลียร์แมกнетิกเรโซแนนซ์สเปกตรัม ตรงกันกับสารประกอบ CS-S2

สารประกอบ CS-S2

เป็นผลึกใส่ไม่มีสี แสดงค่าสเปซิฟิกโรเทชัน ($[\alpha]_D^{28} +78.37^\circ$ ในพิริดิน เป็นขั้น 2.50×10^{-2} g/cm³ นิจคูลอมเหลว 175.2-176.9° ซึ่งโดยมีข้อมูลทางสเปกโทรอสโคปีดังต่อไปนี้

IR (KBr) V (cm ⁻¹)	3373 (O-H stretching), 2930 (C-H stretching), 1071 (C-O stretching)
	(รูปที่ 29)
¹ H NMR (pyridine-d ₅) (δ ppm)	5.94 (d, J = 4.0 Hz, 1H), 4.78 (t, J = 8.0 Hz, 1H), 4.67 (d, J = 8.0 Hz, 1H), 4.46 (ddd, J = 9.5, 4.5 และ 2.5 Hz, 1H), 4.39 (t, J = 9.5 Hz, 1H), 4.28 (dd, J = 12.0 และ 2.5 Hz, 1H), 4.24 (td, J = 8.0 และ 4.0 Hz, 1H), 4.14 (dd, J = 12.0 และ 4.5 Hz, 1H), 4.13 (d, J = 12.0 Hz, 1H), 4.07 (s, 2H), 4.05 (d, J = 12.0 Hz, 1H)
	(รูปที่ 30)
¹³ C NMR (pyridine-d ₅) (δ ppm)	103.35, 91.31, 82.03, 78.25, 73.09, 72.67, 72.63, 70.98, 69.40, 62.90, 60.25, 60.12
	(รูปที่ 31)
DEPT 135 ⁰	CH ₂ : 62.90, 60.25, 60.12
	(รูปที่ 32) CH : 91.31, 82.03, 78.25, 73.09, 72.67, 72.63, 70.98, 69.40

นำผลึก CS-S2 ที่ได้จากส่วนที่ 16 น้ำหนัก 25.0 มิลลิกรัม ไปเตรียมอนุพันธ์โดยการทำ acetylation ใน acetic anhydride และ pyridine ให้ผลิตภัณฑ์จากปฏิกิริยา acetylation เป็นของเหลวหนืดใส่ไม่มีสี หนัก 55.8 มิลลิกรัม จากข้อมูลทางนิวเคลียร์แมกเนติกเรโซแนนซ์สเปกตรัม ตรงกันกับสารประกอบ octaacetate ของไซโตรส

ส่วนที่ 17 เป็นของเหลวสีน้ำตาลแดง (9.24 กรัม) จากการตรวจสอบด้วยโพรโนไฟฟ์เพ่นบังทั้งในระบบอนรอนเฟส และรีเวิสเฟส ไม่เห็นการแยกของสารจึงไม่สนใจทำการศึกษาต่อ